

Nr 189

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto; given Stockholms slott den 15 november 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

För att bereda sådana jordbrukare, vilka innevarande höst drabbats av skördeskador, möjlighet att utan dröjsmål disponera över medel, som innestår på skogskonto, föreslås i propositionen, att Kungl. Maj:t skall kunna förordna att uttag av sådana medel må ske utan iakttagande av den eljest gällande uppsägningstiden av fyra månader.

Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954
(nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto**

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 27 mars 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor.

Efter det — — — kvarstående medel.

(Föreslagen lydelse)

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. *Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nu föreskriven uppsägningstid iakttages.*

Efter det — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 15 november 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, *fråga om viss ändring i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*, samt anför därvid följande.

Enligt förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) äger den som har att deklarerat intäkt av skogsbruk att för det beskattningsår varunder sådan intäkt uppburits insätta viss del av intäkten på särskilt konto i bank, s. k. skogskonto. För sålunda insatta medel erhåller den skattskyldige uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt. Skogskonto kan uppläggas hos riksbanken, affärsbank, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Ränta å insatta medel utgår efter räntefot som banken bestämmer. Medel, som uttages från skogskonto, skall upptagas såsom inkomstpost i självdeklarationen för det beskattningsår, varunder uttaget skett. I 6 § nämnda förordning har meddelats särskilda bestämmelser om uppsägning. Sålunda gäller att skattskyldig, som vill disponera å skogskonto insatta medel, äger återfå det insatta beloppet fyra månader efter uppsägning. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor.

I proposition nr 14/1954 med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, anförde föredragande departementschefen följande rörande uppsägningstiden.

För att förhindra missbruk av uppskovsrätten t. ex. genom att pengarna insattes på skogskonto någon dag före deklarationens avlämnande och uttages strax därefter, har länsstyrelsen i Jämtlands län föreslagit att insatta medel borde innestå spärrade viss icke alltför kort tid från insättningsdagen, förslagsvis åtta månader. En bestämmelse av detta slag skulle uppenbarligen kunna medföra ganska avsevärda olägenheter vid den praktiska tillämpningen. Särskilt skulle detta bli fallet när en skattskyldig gjort flera insättningar under samma beskattningsår. Enligt min mening kan syftet likaväl tillgodoses genom en föreskrift om viss uppsägningstid. För att icke den normala användningen av skogskonto skall försväras bör dock uppsäg-

ningstiden icke bestämmas till längre tid än fyra månader. Bestämmelserna i förevarande paragraf har utformats i enlighet med vad jag nu förordat. Jag vill tillägga att bestämmelsen om viss uppsägningstid ovillkorligen måste iakttagas och att sålunda banken icke bör kunna medgiva dispens därifrån.

I en den 5 oktober 1957 till finansdepartementet inkommen skrivelse har *Jordbrukets förhandlingsdelegation* — med hänvisning till årets skördeskador — hemställt om sådan författningsändring att medel, som inestår å skogskonto, skall få lyftas utan iakttagande av stadgad uppsägningstid. I skrivelsen framhålles, att ekonomiska svårigheter uppstått för ett stort antal jordbrukare genom årets dåliga spannmålsskörd. Dessa svårigheter har främst kommit till uttryck i bristande möjligheter att i vanlig ordning fullgöra ekonomiska förpliktelser av olika slag. För att bemästra den likviditetskris, i vilken stora delar av jordbruket sålunda råkat, har olika åtgärder övervägts. Bland annat har framställning gjorts om stödlån åt jordbrukare, som drabbats av skördeskador. Enligt vad som upplysts behöver emellertid ett stort antal jordbrukare inte anlita stödlån eller andra låneformer för att komma över de aktuella kreditsvårigheterna, om de efter kort varsel skulle kunna få disponera över medel som inestår på skogskonto. Den stadgade uppsägningstiden av fyra månader medför emellertid att uppsägning måste ha företagits före utgången av augusti månad för att uttag skall kunna ske under innevarande år. Vid denna tidpunkt var dock skördeutsikterna flerstädes ännu goda, varför det inte kan skyllas på bristande förutseende, att uppsägning inte skett i så god tid, att medel som inestår på skogskonto kunnat uttagas före årets slut. Härefter anföres i skrivelsen följande.

Det får anses både ändamålsenligt och rimligt att jordbrukare, som drabbats av skördeskador, beredes möjlighet att inom de närmaste fyra månaderna göra uttag ur sina skogskonton. Härför erfordras emellertid ett riksdagsbeslut om en väsentlig avkortning av den eljest gällande uppsägningstiden på fyra månader, förslagsvis till 14 dagar. Det kan ifrågasättas, om den sålunda föreslagna kortare uppsägningstiden bör gälla medel, som insatts under den allra senaste tiden, exempelvis från och med den 1 juli 1957.

På grund härav hemställer förhandlingsdelegationen om sådan ändring av förordningen om skogskonto, att jordbrukare som drabbats av skördeskador blir i tillfälle att före utgången av januari månad 1958 göra uttag på skogskonto utan hinder av att eljest stadgad uppsägningstid inte iakttagits.

Över framställningen har, efter remiss, *yttranden* avgivits av fullmäktige i riksbanken, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Svenska jordbrukskreditkassan. Förhandlingsdelegationens förslag har i samtliga yttranden i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Beträffande den närmare utformningen av dispensbestämmelserna anför *Svenska bankföreningen*.

Jordbrukets förhandlingsdelegation synes avse, att förtidsuttag skulle tillåtas allenast under förutsättning att kontohavaren drabbats av skördeskador. Bankföreningen finner icke lämpligt att något sådant villkor upptages i en eventuell författning i ämnet. Bankerna kan icke påtaga sig ansvar för att ett så vagt utformat stadgande alltid skulle komma att tolkas i full överensstämmelse med vad statsmakterna avsett. Garanli för en enhetlig och riktig tillämpning av en föreskrift av förevarande art torde kunna erhållas endast genom att införa myndighetsprövning, men detta skulle enligt bankföreningens mening leda till alltför mycket omgång och besvär.

Delegationen föreslår vidare att den ifrågasatta uppmjukningen skall ske på så sätt, att uppsägningstiden bestämmas till 14 dagar. En sådan regel förefaller bankföreningen onödigt stel. En smidigare och lämpligare lösning synes vara, att tillämpa samma ordning som i allmänhet gäller för bankernas vanliga inlåningsräkningar. Den innebär, att avtalad uppsägningstid kan frångås och uttag ske omedelbart eller eljest i förtid, om banken på särskild framställning medger det. I praktiken är det regel att dylikt medgivande lämnas, varvid dock, därest fråga är om uttag av större belopp från högförräntad räkning, kunden brukar få betala en viss provision.

På grund av vad sålunda anförts vill bankföreningen förorda att en eventuell lagstiftning i förevarande ämne gives det innehållet, att bankerna må medgiva att under tiden till och med den 31 december 1957 uttag från skogskonto får ske utan iakttagande av den i förordningen om sådana konton stadgade uppsägningstiden.

Liknande synpunkter har anförts av Svenska sparbanksföreningen och Svenska jordbrukskreditkassan.

Departementschefen. Medel, som insatts på skogskonto, skall återföras till beskattning det år då uttag sker. Inom en tioårsperiod äger den skattskyldige själv bestämma när han vill göra uttag. Han kan sålunda förlägga sina uttag till sådana år, då det ur beskattningssynpunkt är fördelaktigast för honom. Den begränsningen gäller dock att medlen får lyftas först fyra månader efter uppsägning. Detta innebär, att medel som uppsäges efter utgången av augusti månad ett visst år icke får lyftas förrän påföljande år. Intäkten blir sålunda att hänföra till detta senare år.

Skall de jordbrukare, som i höst drabbats av skördeskador, iakttaga den lagstadgade uppsägningstiden av fyra månader, medför detta att pengarna icke kan bli tillgängliga för lyftning förrän någon gång in på nästa år. De uttagna medlen måste då upptagas bland intäkterna i den deklaration som avlämnas år 1959. Härigenom går den skattskyldige miste om möjligheten att kvitta inkomsten mot den förlust, som årets skördeskador kan komma att åsamka honom. Denna förlust kommer ju fram redan i 1958 års deklaration.

Bestämmelsen om en fyra månaders uppsägningstid har tillkommit för att förhindra missbruk av uppskovsrätten t. ex. genom att pengar som insatts mot slutet av ett beskattningsår lyftes strax därefter. Några sådana konsekvenser behöver icke befaras vid ett bifall till den nu föreliggande framställningen om ett tillfälligt undanlag från regeln om viss uppsäg-

ningstid. Med hänsyn härtill och då det synes rimligt att skogskontomedel, som uttagits i anledning av skördeskadorna innevarande höst, i beskattningshänseende får hänföras till beskattningsåret 1957, vill jag för min del tillstyrka att uttag får ske utan iakttagande av den i förordningen om skogskonto stadgade uppsägningstiden. Då behov av liknande dispens kan uppkomma även i framtiden synes det icke lämpligt att lagstifta endast för det nu aktuella fallet. I stället torde i förordningen böra införas en bestämmelse om rätt för Kungl. Maj:t att, när särskilda skäl föreligger, medgiva undantag från regeln om fyra månaders uppsägningstid. Förslag till erforderlig författningsändring har upprättats inom finansdepartementet och torde genom proposition få föreläggas riksdagen.

Godkänner riksdagen förslaget torde det sedan få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser. För att tillgodose syftet med den gjorda framställningen torde det vara tillfyllest att medgiva uttag under tiden till och med den 31 december 1957. Särskild prövning av behovet av uttag bör icke äga rum. En i administrativ väg utfärdad föreskrift om att medel får disponeras utan iakttagande av den i 6 § förordningen om skogskonto stadgade uppsägningstiden innebär självfallet icke något åläggande för vederbörande bank att omedelbart vid anfordran utbetala medlen. Bankens vanliga lyftningsbestämmelser blir tillämpliga för sådana uttag. I praktiken torde detta, som bankföreningen framhållit, innebära att uttag omedelbart kan ske, varvid dock, om det gäller uttag av större belopp, kontoinnehavaren kan få betala en viss provision.

I enlighet med det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bengt Ringström